

Sri B. B. SAYANAK.—Is it not a fact that this offence took place in the heart of the City ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I have not accepted that an offence has taken place. Nobody knows the cause of the death. There have been no injuries on the body of the deceased. So post mortem has been done and the contents of the stomach have been sent to the Chemical Examiner. He has not yet received the report. The doctor also has reserved his report. In the circumstances it is very difficult to accept that an offence was committed or that the gentleman was murdered.

Sri D. B. KALMANKAR.—At what stage is the investigation now ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I said that the medical officer has reserved his opinion because the Viscera with the contents of the stomach after the post mortem has been sent to the Chemical Examiner and his report is awaited.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Question time is over.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, I had sent notice of an adjournment motion.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have received it. I will take it up tomorrow.

STATEMENT BY CHIEF MINISTER *re*: THE VISIT OF SUB-COMMITTEE OF PARLIAMENT IN CONNECTION WITH HOLDING OF THE SESSION OF PARLIAMENT AT BANGALORE

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಈ ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತ ರಾಜ್ಯ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಸಭಿಕಮಿಷನ್ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ಅನಡ್ಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಎಲೆರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).**—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಸಭಿಕಮಿಷನ್‌ವರು ಇಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಸ್ಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಸ್ಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಊಟ, ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಾನುಕೂಲವಾಯಿತು ; ಅಷ್ಟಕ್ಕಾಗೇ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರೈವಿವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾದ್ದನ್ನೇ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ನಾನು ನನ್ನ ವಿಷಾದವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎನೇನು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಮಿಟಿಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು, ಕಮಿಟಿಯ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಪೈಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರವರು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಆತಿಥ್ಯ, ಸತ್ಕಾರ ನೀಡಲಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಾನ್ವಿತ. ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೆವು, ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಜೊತೆ ಮತ್ತು ರೆಜಿಲೇಷನ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಷ್ಟ ಎಂದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಟ್, ಸಾಕಾರವಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯ, ಕನ್‌ವೀನಿಯನ್ಸ್‌ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಇದೆ. ಅದೇ ವಿಚರವಾದುದು, ಇದ್ದೇವೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಟ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಕೊರತೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರದೈವದಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸೆಷನ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತರಹದಲ್ಲಿ ಬರತಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು-ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರು ಈ ತಿಂಗಳ 11ನೇ ತಾರೀಖು, 12ನೇ ತಾರೀಖೋ ಅಥವಾ 13ನೇ ತಾರೀಖೋ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸೆಷನ್ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕನ್ನುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಏನು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಆಗಿದೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರು ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಸ್ಟ್ಸ್ ಆಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ, ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ದೂರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—Have Government already taken the decision that a Parliament Session should be held in Bangalore or is it under discussion, because if a decision is to be taken on the matter, there are two views about it. Therefore, I would request the Government to place it before this House and take their views also.

SRI VEERENDRA PATIL.—So far as holding a session of Parliament in Bangalore or any other place in the South is concerned, the decision does not rest with the State Government. We are not the final authority or any authority to take a decision. It is for the Government of India and the Parliament to take that decision whether it is feasible or whether it is advisable or not to hold a Parliament Session in Bangalore. For that purpose they have appointed a Committee. That Committee is shortly going to visit Bangalore. We have also at our end constituted a small committee of which I am the Chairman and Sri K. Hanumanthaiah is the Vice-Chairman and some of our Ministers are members thereof. This Committee will discuss with the members of the Parliamentary Committee when they come here. Then only we will have an idea of the facilities they expect from the State Government and whether it would be possible for the State Government to provide all those facilities. Ultimately it is for that Committee and for the Government of India and Parliament to take a decision.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Why I say this is that we have read in papers that two neighbouring Governments namely Andhra Pradesh and Madras seem to have disfavoured this session being held in their States. Why I am raising this is that we have not formed any opinion on this matter. Bangalore has already problems of its own, the most important of them being the drinking water problem. All these matters will have to be examined. If any session of Parliament is to be held here then it shall be the duty of the Central Government to bring here all the facilities that are needed. I understand that some thousands of rooms and various other things are required. Therefore, in bringing the Parliament Session here in order to satisfy our desire, it should not be to the detriment of Mysoreans. I do not want the Government to commit themselves without consulting this House.

Sri VEERENDRA PATIL.—There is no question of committing anything by the Government to anybody at this stage. And, in order to take the Opposition Members into confidence, because this is a major issue and we do not know what facilities they are going to ask in order to have the Parliament Session here in Bangalore. I have included the Leader of the Opposition also in that Committee and he is one of the members of that Committee. Naturally it is for the Leader of the Opposition to express his views in that Committee. I may assure the House that whatever decision we take, will be in the interests of the Mysore State and not detriment to the interests of the Mysore State.

Sri L. SRIKANTIAH (Nanjangud).—Sir, I have given notice of a Privilege Motion. It should have precedence over other matters.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It will be taken up on Saturday.

Sri L. SRIKANTIAH.—Sir, Saturday is a 'non-official' day and it cannot be taken up on Saturday!

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Then it will be taken up on Monday positively.

Papers laid on the Table

Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary and Animal Husbandry).—Sir, on behalf of the Minister for Agriculture, I beg to lay on the Table:

“ Notification relating to the prevention of the spread of Rinderpest disease in Mysore District—provision for compulsory inoculation.

Notification No. AF 303 VAD 68 dated 8th August 1968 under section 37 of the Mysore Animal Diseases (Control) Act, 1961. ”

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Notifications are laid.

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—Sir, I beg to lay :

“ Notification relating to the control of Gadag Co-operative Cotton Sales Society, Limited.

Notification No. DPC 173 CIM 68 dated 1st May, 1968 under Section 130 of the Mysore Co-operative Societies Act, 1959. ”

**POINT OF ORDER *re* : LAYING ON THE TABLE OF NOTIFICATION
RELATING TO GADAG CO-OPERATIVE COTTON SALE
SOCIETY LIMITED**

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I rise to a Point of Order. You will have to kindly bear with me for a minute to explain fully what the Point of Order is. I gave notice of a Motion and I have received a reply from your office stating that my objection for laying this Notification on the Table of the House cannot be considered. That is all what is mentioned here and no reason is assigned. Therefore, I am raising this Point of Order. You will be pleased to see that so far as the subject-matter of this Notification is concerned, it relates to a Notification issued by the Government on 1st May 1968 relating to the control of Gadag Co-operative Cotton Sales Society Limited. No civilised Government, so far as my memory goes, can think of issuing a notification in the manner in which this Government did—not this Government, but the previous Government. That Notification is dated 1st May 1968. It is said that with regard to the Gadag Cotton Co-operative Sales Society Ltd., they have tried to amend Section 29 of the Co-operative Societies Act by means of subordinate legislation and also the byelaws of the Society. So far as Section 29 of the Co-operative Societies Act is concerned, you will be pleased to see—it reads as follows :—

“ 29. *Nominees of the Government on the Committee of a co-operative Society*,—(1) Where the State Government—

- (a) has subscribed to the share capital of a co-operative society, or
- (b) has assisted indirectly in the formation or augmentation of the share capital of a co-operative society as provided in Chapter VI, or
- (c) has guaranteed the repayment of principal and payment of interest on debentures issued by a co-operative society, or
- (d) has guaranteed the repayment of principal and payment of interest on loans and advances to a co-operative society,

the State Government or any authority specified by the State Government in this behalf, (shall notwithstanding anything contained in this Act or the rules or the bye-laws of the co-operative society, but subject to any notification or order, for the time being in force, issued or made under section 54 or, 121, have the right to nominate as its representatives not more than three persons) or one-third of the total number of members of the committee of the co-operative society, whichever is less."

In this case what has happened is this : Government has lent some money to this Co-operative Society to the tune of Rs. 2 lakhs or so. By this notification, you may be pleased to see, that Government can nominate 16 directors and not 3. Therefore we cannot allow this notification to be laid on the table of the House because it is *ultra vires*. It cannot be brought here having no *locus standi*. You may be pleased to see that this Co-operative Society, which is a premier Society and which is classed as 'A' class Society, was audited on 30th April 1968 and this notification was issued on 1st May 1968. The reason given is that in the larger interests they have done this by amending Section 29 this is motivated by political reason.

One of the directors of that Society was a candidate who contested from the Local Bodies Constituency from Dharwar District and moreover this very question is the subject matter of a writ petition No. 1385/68 pending before the High Court and the High Court has issued a stay order. I am not going into the merits or the demerits of the case before the High Court. But this is motivated by political reason and in view of the fact that it is illegal and *ultra vires* and in view of the fact that this is pending before the Court and in view of the fact that the High Court has issued an *ad interim* stay order, I submit it cannot be allowed to be laid on the table of the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will give a ruling. The Act is in operation and the laying of the paper is being done according to the statutory provisions. If the Hon'ble Members want to send any amendments to provisions, they may do so. But this is already in operation. The said notification is laid on the table.

Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—When an *ad interim* stay is granted restraining the operation of the notification, that means the notification itself is not in order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is inoperation.

Sri K. H. RANGANATH.—That is too much for us to say.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Laying the paper on the Table is a statutory provision. ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಗೌರವ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri K. H. RANGANATH.—This Notification is laid on the Table under Section 130 of the Co-operative Societies Act soon after it is issued.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—In placing the paper on the Table, there is no provision for any objection. I am told the notification is in operation.

Sri K. H. RANGANATH.—The operation of this notification is stayed. It is not in operation. If the chair said that if we want to send any amendments we may do so. But Amendments cannot be sent to this, because it is not in operation.

Sri S. SIVAPPA.—Has this notification been stayed in the High Court? He should give the details to the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I ask the Minister to answer the question asked by Sri Ranganath and Sri Sivappa whether there is any writ petition in the High Court and whether there is any stay order.

Sri K. H. RANGANATH.—Let the Minister in charge of the Portfolio say whether writ petition is not pending questioning the very notification and whether stay order is not issued and whether it has not been served on the Government.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಈ ಸಭೆಗೆ ಎರಡು ವಿಚಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಸಣ್ಣದಾದರೂ ವಿಚಾರ ದೊಡ್ಡದು ಇರಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾದರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ನನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಇಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲೇನೆ. ಅವಕ್ಕೆ ತೆಗೆದಂಥ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಈ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಚ್ಯೂಟಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು ಆಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದರಮೇಲೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು. ಈಗ ಆ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನ್ಯಾಚ್ಯೂಟಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಾದ ಮಾಡಿದರು ಏನು ಎಂದರೆ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಅದು ರೂಲ್‌ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏತಕ್ಕೊಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ರೂಲ್ 116(1) ರ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಈ ಚೀಬರ ಮೇಲೆ ಇಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟು ಎಂದರು. ಚೀಬರ್ ಮೇಲೆ ಇದುವಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳು ಉಂಟು. ಅದು ರೂಲ್ 117ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಾಗೆ ಇಡತಕ್ಕಂಥ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬಹುದು. ಈಗ ನೀವು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಈ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ತಂದರೆ ತಾವು ರೂಲ್ 117 ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಯ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ

ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರೂಲ್ 281 ನೋಡಬೇಕು. ರೂಲ್ 281ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ರೂಲ್ 288 ರ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೂಲ್ 288 ಕೀಗ ಹೇಳುತ್ತದೆ:

“A member while speaking shall not—(i) refer to any matter of fact on which a judicial decision is pending.”

ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ನಾವು ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದ್ದು ಆ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಮೇಲೆ ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಂಥ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಸಭೆಗೆ ಉಂಟೇ? ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಏನು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾವು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ಇನ್‌ಫ್ಯೂಕ್ಟಿಯಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗು ವುದಿಲ್ಲ ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಅದು ಸಬ್‌ಜೂಡಿಯಸ್. ಆದುದರಿಂದ ರೂಲ್ 117 ರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಏನು ಇದೆ, ಅದು ಈಗ ಹೋಗಿದೆ. ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಅದು ಸಬ್‌ಜೂಡಿಯಸ್. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಚೇಂಬರ್ ಮೇಲೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಯಿದೆ ಇಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಂದಿನ ಸಭೆಯುರಾಗಲ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಸಭೆಯುರಾಗಲ ಆ ತರಹ ನೋಟೀ ಫಿಕೇಷನ್ ತಂದು ನಮಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ರೂಲ್ 117ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಚರಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕನ್ನು ಚರಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಚೇಂಬರ್ ಮೇಲೆ ಇಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಆಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆದ ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಾವ ತರಹ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡು ತ್ತಾರೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಬೇಕು, ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಹಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮಾಡಿರಿ ಎನ್ನುವ ಸದ್ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ರೂಲ್ 117 ಆಪರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ನಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರೆ ಹಕ್ಕು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ನಿಧುವೀರಪ್ಪ.—ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Laying of paper is only a statutory provision. Unless it is laid, members cannot send any amendment.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Deliberately I did not enter into the details of the case because I thought bringing those details was not necessary. Deliberately I did not enter into the details of the case. Now what has happened is this. Since the matter is *sub judice* even if this notification is allowed to be placed on the table of the House, we cannot move any amendment and moreover, there are other matters which I did not want to enter into and I refrained myself from entering into the details of it. This much is necessary now, in view of the fact, that the High Court is siezed of the matter and that a stay order has been issued, this notification is no longer operative. Therefore, the Hon'ble Minister cannot be allowed by the Chair, to lay it on the Table of the House, so far as this matter is concerned.

If the Chair gives a ruling that in spite of the matter being pending in the High Court that we can also move any amendment and the

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

matter be taken up, my own feeling is that it cannot be taken up as the matter is *sub-judice*. Therefore, my respectful submission is that my point of order has to be upheld. Otherwise, allow me to enter into the details of this case. I simply mentioned the outer skeleton of what I said.

2-30 P.M.,

MR. DEPUTY SPEAKER.—I have understood the matter thoroughly. As I have already said laying of the notification on the table of the House is a statutory provision and therefore I cannot prevent the Hon'ble Minister from placing it on the table of the House. We can have a full debate on that if the Hon'ble Members send the amendments. I do not understand as to why members are agitated over mere laying of this notification.

SRI K. H. RANGANATH.—Because it is a very serious matter. Under section 54, the notification cannot be issued, because they have invested over 2 lakhs of rupees. It has got a story of its own. Further this notification cannot be issued because the share capital given by the Government was not there in the society. Under what section of the provisions of the Societies Act, the Government can take cognizance of this matter? Therefore, I request you to please not to go into details of this matter now.

MR. DEPUTY SPEAKER.—It is a statutory provision and I cannot prevent the Hon'ble Minister from laying the notification on the Table of the House.

SRI K. H. RANGANATH.—Only if an amendment is moved, the whole thing could be discussed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವುದು ಏಕೆ ಸ್ವಾಮಿ? ನಮಗೆ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದರೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಕ್ಕು ಬರುವುದು. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು, ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಬೇಕು.

SRI K. PUTTASWAMY.—I have listened to the opinion expressed by the Hon'ble Members. I am sorry, that none of the Hon'ble members has been able to point out under which law or rule, the placing of this notification on the table of the House can be delayed. Section 130 of the Co-operative Societies Act is very clear, according to which, every notification issued under this section and other rules made under section 129 shall as soon as may be, after it is issued or made, be laid before both the Houses of the Legislature, while it is in session for a total period of 30 days which may be comprised of any one or two or more sessions. If before the expiry of the said period either House of the State Legislature makes any modification in the notification, order or rules or directs that the notification, order or rules,

shall not have any effect and if the modification is agreed to by the other House, the notification, order or rules, shall thereafter have effect of such modified notification, order or rules, or be of no effect, as the case may be. The Hon'ble Member Mr. Nagappa drew the Chair's attention to rule 288 and said that a member while speaking shall not refer to this matter. He contended that if occasion arises for discussion then reference will have to be made, which amounts to discussion of matters pending before the Court, because this would amount to *sub-judice* and discussion will have to be curtailed. Even conceding that point of view can rule 288 of our rules of Procedure and Conduct of Business, over-ride the statutory provisions of the co-operative societies Act? We are bound by the Co-operative Societies Act and according to section 130 of the Act, we are bound to place it on the Table of the House. Supposing it is ultimately found out that it is an invalid notification, i.e., a notification issued without proper authority of law, or without having any authority, the Government has issued the notification, even then, it is not going to confer either any right on the Government or it is not going to affect the rights of any other person. It was tried to point out that this notification was issued without any authority. Even conceding all that, it is not going to confer any right on the Government by mere placing it on the table of the House. Nor it takes away the rights of any one else. By laying this notification on the table of the House, we are only performing the statutory duty enjoined on us by the Act.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Our right is taken away by your placing it on the Table of the House.

Sri K. PUTTASWAMY.—If Mr. Siddaveerappa, who is an experienced administrator and parliamentarian, could point out the rule or provision of law which prevents laying of the notification on the Table of the House, we would certainly appreciate his point of view and we will not place it on the Table. But as per the Act, if we do not lay it on the Table of the House, we would be guilty of breach of the provisions of section 130 of the Co-operative Societies Act.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, I want to submit that.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—We are not raising any debate on this. If Sri Gangadhar could point out any provision or rule as to whether the Speaker could prevent the Government from placing the notification on the Table of the House, he may please do so.

† **Sri B. P. GANGADHAR.**—Sir, the Government seems to have lost sight of the fundamentals. A notification was issued by the Government and suppose such a notification has been challenged in a court of law which has jurisdiction to decide the validity or invalidity or the *bona fides* of the Government, how can the Government be permitted to place that notification on the Table of the House? In this particular

(SRI B. P. GANGADHAR)

case, the notification in question has been challenged before a competent court which can take decision in the matter. That court issued a stay. That means that the notification is stayed. What follows is that the operation under that notification is stayed. That means that the said notification does not exist in the eye of law.

MR. DEPUTY SPEAKER.—What the member is submitting is not applicable to this matter. He may please point out whether the Government is prevented from placing any notification on the Table?

SRI B. P. GANGADHAR.—I am trying to help the Hon'ble Speaker, not to commit a mistake. It is our duty as members to see that mistakes are not committed here. I am saying that the notification issued by the Government has been stayed by the Court and it means that it is not in existence in the eye of law. When that is the case how can this Government place that notification before the House for its approval?

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I do not take much time. For the sake of brevity I did not explain it in full detail. I thought that perhaps the Minister would straightaway concede my point. But now the point is, in view of the fact that the stay order has been issued by the High Court in Writ Petition No. 1385/68, the effect is that the notification in question has been stayed. I am not entering into the merits. The operation of the Notification has been stayed. The Hon'ble Minister should not be permitted to lay it on the Table here.

SRI K. PUTTASWAMY.—Is the Notification declared illegal?

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—It is pending before the Court. We cannot say anything about the merits or demerits of the Notification. It is *sub-judice*.

SRI K. PUTTASWAMY.—I am making a sporting offer to the Opposition.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I want a ruling in advance. If it is allowed to be placed, then we will move amendments and the House get seized of it. My own feeling is because the matter is seized by the High Court, the matter is *lis pendens* and we cannot refer to it. That is what I submit.

(Interruptions)

SRI P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—Sir, I lay on the Table of the House:

“The Mysore Taluk Board Budget and Accounts (Amendment) Rules 1967. Notification No. DPC 7 RPA 66 dated 7th May 1968 under section 246 of the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act 1959.

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—Sir, I lay on the Table of the House :

(a) Notification No. RDF 89 TKV 67 A, dated the 24th August 1968—The Mysore Land Improvements Loans (Amendment) Rules 1968 under section 10 (3) of the Mysore Land Improvement Loans Act 1963.

(b) The Mysore Agriculturists Loans (Amendment) Rules, 1968 Notification No. RDF 89 TKV 67-I dated 24th August 1968 under section 9 (3) of the Mysore Agriculturists Loans Act 1963.

(c) The Mysore Land Revenue (Amendment) Rules 1968 Notification No. RDF 9 TRM 66 dated the 15th April 1968 under section 198 of the Mysore Land Revenue Act 1964.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The notifications are laid on the Table.

Sri S. SIVAPPA.—I am raising a point of order Sir. Mr. Nad Gouda did not yield when we raised a point of order. The Point of order was not decided and ruling was not given and in the meanwhile the Minister for Development stood up and read something. I request you to see that the whole thing is expunged from the Proceedings and I insist that a ruling should be given on the point of order. Only afterwards anything can proceed further. Till the ruling is given by the Chair, nothing can go on record.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have already given the ruling. I permitted the Minister to place it on the Table of the House. There is no point of order.

Sri K. H. RANGANATH.—On a point of order, Sir. There was a point of order raised by my learned friend Sri Siddaveerappa and the House was seized of it. It was under discussion. No ruling was given by the Speaker. I want to know whether the ruling was postponed.

(At this stage the Hon'ble Minister for Development Sri Nadgouda left the House)

Sri K. H. PATIL (Hubli).—I wonder where is the hurry for the Hon'ble Minister to run away like that. I request the Chair to kindly ask the Minister to come back, because the matter pertains to him.

ಶ್ರೀ ಮದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್ (ಬ್ಯಾಡಗಿ).—ನೀವು ಗೊಂಡಾವೃತ್ತಿ ನಡೆಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದಿರುವುದು : ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಆಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮೊಟಕು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ದೇಶದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಗಂಡಾಂತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕುತಂತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಆ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ನು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಫ್. — * * * * *

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Reporters need not take down anything. Now they may take down the remarks of Sri K. H. Patil.

Sri K. H. PATIL.—On a point of Order, Sir. The proceedings are not being taken down by the official Reporters.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Because I have not allowed the hon'ble Member to speak.

Sri K. H. PATIL.—My point of Order is one of challenging the validity of the action of the Chair because the Chair is also bound by rules and regulations. The hon'ble Minister on the other side was acting contrary to the provisions of law. When the hon'ble Member Sri Siddaveerappa was on his legs and was on his Point of Order, without hearing him, without a decision on it, without it being recorded in the minutes, the hon'ble Minister was making a dash and was running away, leaving the situation there.

Sri B. V. MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—He has gone to the Upper House.

Sri K. H. PATIL.—I am terribly afraid of the consequences of this direction. It may be that our hon'ble friends on this side while talking on relevant points and using parliamentary sentences, may be using here and there some hot words on account of the adamant action of that side. We have been forced to use strong expressions and language. In a democratic set up, it is our duty to bring to light the mal-actions of this Government. It is the Speaker who has to protect the rights of the Members; it is his bounden duty to see that every word of ours uttered in this House, should go into the proceedings. A time will come when the proceedings of this House will be gone through by the saner elements and those saner elements will compliment us and say, "Here are sensible utterances. Here is *Viduravani*." If our speeches do not go into the record, it will be a reflection on the Opposition and the future generation will mistake us. Therefore I appeal to you and request you not to obstruct the recording of the proceedings. Our words may go into record in the manner we express them.

†Sri H. SIDDHAVEERAPPA.—Sir, I am extremely pained at the way in which these proceedings have developed. For that, we, on this side are not responsible. So far as you are concerned, I have the highest respect for you. At the time when our late lamented Speaker Mr. Baliga fell ill for three months, we gave the heartiest co-operation to you because we were fully ensured that justice would be meted out, But unfortunately on the last day on which you have to lay down your onerous office, we are sorry that this ugly development has taken place. I am extremely pained at the way in which the hon'ble Minister read his

*** Matter not recorded as ordered by the Chair.

statement; he rushed through it as though heavens would fall and every thing would come down. When I gave notice to you about this, an endorsement was issued, a reply was given to me; it is as follows:

“ With reference to your letter dated 5th September 1968 regarding laying of Notification No. DPC 173 CIM 68 dated 1st May 1968, I am directed to state that no objection can be taken for laying the notification.”

Under what rule has this reply come to me ? I want to know. Then I raised a Point of Order. I would like to make clear one point. So far as the subject matter of this Notification is concerned, it is not Veerendra Patil's Ministry that is responsible for this. As a matter of fact, it was some other Ministry that was in existence on 1st May 1968. I know how this notification has developed. Still I have not entered into the merits of the case deliberately. Supposing the High Court has passed a Stay Order on this notification, we cannot do anything in the matter. The subject matter of this Notification has been stayed. The High Court has issued an interim injunction. Therefore, I wanted a full ruling as to how it could be laid on the Table. I wanted to know something more from the hon'ble Minister for Parliamentary Affairs who is a good friend of mine, and for whom I have got respect. I thought he would bestow his considered attention and make his assertion. I was prepared to explain at length. But I did not like to take much time of the House because I thought that the hon'ble Minister for Parliamentary Affairs and the Minister concerned were aware of the facts of the case as also this Notification and the statutory Section. Section 29 of the Act empowers them to have only three Directors. Sections 28 and 29 have been given a go-by. As I already said, I am not going into the merits of the case. This subject was not referred to the Law Department; this file was not worked up there. When the Ministry consulted the concerned Secretary, he said that Notification would be illegal and he cannot allow it in all his conscience. But still out of political vendetta this thing was done. My grievance is, we cannot be hustled like this; we are not men of straw. We were prepared to co-operate to the fullest extent with the young and energetic Chief Minister. But if this is the way they start, then we have to revise our opinion because in a democracy, it is the majority that must rule; the minority must have its say and the majority will have its sway—that is the dictum laid by the late lamented Speaker Mr. Baliga. Let us have a full discussion. We are going to have our full say. The Minister for Parliamentary Affairs complimented me. I do not know how far I can take those compliments. I do not know whether he subtly meant that being an old man, I did not understand the rules. I have raised this question with a full sense of responsibility. In the guise of subordinate legislation, this should not be allowed to be taken advantage of. The High Court is seized of this Notification. It is already pending before the High Court because a Writ Petition, the number of which I have already given, has been filed. We must be allowed

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

to move the amendment. Please give an exhaustive ruling on that after hearing us in detail. If you say, although the matter is pending in the High Court, since the Notification is laid on the Table of the House, amendments may be made and the matter is seized, I have no objection.

3-00 P.M.

SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, in the statement that I made, I never made any insinuation against any hon'ble member and more so about Sri H. Siddaveerappa. I said he is an experienced man; I never said old. He is as young as I am, perhaps younger than me. The feelings of the hon'ble members on the other side seems to have been very much hurt because they are under an impression that we are trying to avoid or evade discussion on the merits of this question. Sri Siddaveerappa suggested whether a free discussion would be allowed on the Notification even though the matter is pending in a court of law. Sir, for that, none of us can give that assurance. It is a matter pending before the judiciary and there may be certain references made which may amount to *sub-judice* and there is no authority left in any one of us to give that assurance. Sir, I was trying to say that I was trying to make a sportive offer. Hon'ble member may ask: what is that sportive offer? In the Rule it is said that the Notification will have to be laid on the table of the House for fifty days during which time any hon'ble member of this House can raise discussion. They are afraid that these fifty days may elapse and thereafter they may not be able to raise the discussion. Rules may come in the way of discussing the question on merits. What I meant by sportive offer was, whatever may be the obstacle in the way, if the opposition wants us to find time to have a discussion on this matter, when the matter is ultimately disposed of by the High Court, whether it ends in favour of Government or against Government, on behalf of the Government I would like to make a sportive offer that Government would find sufficient time for this House for discussing this question. I hope this assurance on behalf of the Government would satisfy the Hon'ble Members.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The subject matter before us is whether the Speaker has to allow the Minister to place the papers on the Table of the House. There is statutory provision that the Government is bound to place the Notifications issued, on the table of the House. This is my ruling.

Now the House will adjourn for half-an-hour.

The House rose at Five Minutes past Three of the Clock and re-assembled at Thirty-five Minutes past Three of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದ್ದರು. ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಇಡತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ತಂದಿದ್ದ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇರುವುದು ಎಂದು ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಇಡಬೇಕಾದ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸದಿಂದ ರೋಗಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋ ಅವರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಗೆ ಈ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದ್ದುಂತ್ತು ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕವಾದ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದಿವೆ ಮತ್ತು ಇದು ಸಬ್ ಜುಡಿಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಕಾರಣ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರು ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಕಾರವತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳವತಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದಾಗ ಇದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದಾಗ ಈ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಕೇಟು ಜನರರವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನವಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಆತ್ಯಂತ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಕೇಟು ಜನರರವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಬ್ ಜುಡಿಸ್ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರುವ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಆತ್ಯವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಕೇಟು ಜನರರವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರ ಅತೀಕ್ಷೆ ಎಂದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಇದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪ ಸವರು ಹೇಳಿದುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ತರುವ ಹಕ್ಕು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದು. ಎರಡನೇದು, ಸಬ್ ಜುಡಿಸ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವಾಮೀ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದುದನ್ನು 13 ಜನ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಯಾವ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇದರ ಸ್ಥಾನಮಾನವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ Operation of this Notification is stayed pending the disposal of the case by the High Court. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆ? ಕಾನೂನು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಪೀಟಿಷನ್ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರೇ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಆಗ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಬಳಿ ಇದರ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರೇ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದರ ದಿನವೇ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ.

ಈಗ ಲೇಗಲ್‌ಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ನಮ್ಮ ಹೈ ಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ಸ್ಟೇ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದು ಈಗ ಸಬ್ ಜುಡಿಸ್. ಸರ್ಕಾರವರು ಈಗ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ತಂದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಸಬ್ ಜುಡಿಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಈ ಸದನದ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಒಂದುವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿ ರ‍್ಯಾಟಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಷಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಇಂಥ ಸಭೆಗಳ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಷಯವಲ್ಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನೇಕ ರೂಲಿಂಗುಗಳಿವೆ, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಪ್ರೀಸಿಡೆಂಟ್‌ನು ನಾವು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ದಿವಸ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಶದಲ್ಲಲ್ಲ. ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ಬಾಹಿರವಾದ ಮಾತು... ..

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದೇ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಶದಲ್ಲಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Government is bound to place all the Notifications issued on the Table of the House. It is a very simple point. I have already stated that laying of papers on the Table is a statutory provision. Government is bound to lay all such papers on the Table. Sri Nagappa has sent an amendment. I will consult the Government and fix up a time and we will have a full-dressed, debate on it.

Sri S. SIVAPPA.—Whether the Notification can be placed on the Table or not is an important issue. That is why I suggested that the Advocate General be called. We know for certain that this is *sub judice*. This is the situation we are placed in. It is better to call the Advocate General and take his expert opinion. We are confused over this issue. The whole issue can be now postponed.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What is the opinion of the Minister for Parliamentary Affairs ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಕೇಟ್ ಜನರಲ್ಲಿರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೋ ಇಡಬಾರದೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.....

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಪಾಯಿಂಟಾಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಪಾಯಿಂಟಾಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ವಾಮಿ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಈ ಸದನದ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗರೆ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಹಾ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.....

Sri G. DUGGAPPA.—I rise to a point of order. While discussing about the laying of notification by the Minister, the Hon'ble Minister for Parliamentary Affairs stated that the notification is laid. We do not know what happened. In fact he did not lay the notification on the Table of the House. When this is the fact, the Minister now says that the notification was laid on the Table. It is contrary to fact. Therefore he cannot say a thing which has not happened on the floor of this House.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ಬಾಹಿರವಾದ ವಿಷಯ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈಗ ಖಚಿತವಾಗಿ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಮೂವ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಕಾನೂನಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾವು ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ನೋಟನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದೆಯೇ—ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—The paper is not laid on the Table. The Minister says it is laid. The Chair may please clarify whether it is laid or not. If it is laid...

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri K. PUTTASWAMY.—My contention is that the hon'ble Chair allowed the Minister for Development to lay the notification on the Table of the House. In pursuance of your direction he has placed the notification on the Table of the House. It is open to the other side.....

(Interruptions)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—The Chair may please clarify the position. He says it is laid on the Table.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have called upon the Minister to lay. The Minister has laid it on the Table.

Sri G. DUGGAPPA.—After the Minister lays the Notification on the table of the House, the Speaker must say that the Notification is laid on the Table of the House. The Speaker is bound to say that. Till then it cannot be said to be laid on the Table of the House. I want a clarification from the Chair on this point.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have already given the clarification.

Sri G. DUGGAPPA.—The Chair has not said so and so it cannot be said that the Notification is laid on the Table of the House. You must clearly say so. Then only it will be deemed to have been laid on the Table of the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have stated clearly.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾರೆಯ ಅಟವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಡವಳಿಕೆ ನಡೆದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅವರು ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು, ಯಾವುದೋ ಘಳಿಗೆ ಸುಲ್ಪ ಒವಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಂದರೆ ಅದು ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಶಾಸನಾಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡಾವಳಿ ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಗರಾಟೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ವಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದ್ದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಆ ಮಧ್ಯೆ ಅವರು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಅದು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಂದಿದೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆಗಂಟೆ ಕಾಲ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲಿ ಇದುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಡಕೂಡದು ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತಮಗೆ ಅಡ್ವೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. Man must have the power of devil, but he must not use it as a devil. ರಾಕ್ಷಸನ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು, ಆದರೆ ರಾಕ್ಷಸನಂತೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ತಮಗೆ ಘನತೆ ಇದೆ, ಗೌರವ ಇದೆ. ಕಾನೂನಿನ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ. ಆ ಕಡೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇದೆ, ಅವರು ನಾವೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಇದು ಕಾನೂನು ಹಾಗಿರವಾಗಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಚೇಬರ್ ಆಫ್ ದಿ ಬೌಸ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಈ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ನ್ನಾಯಿ.

(Sri Mahadev G. Banakar withdrew from the House)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾರೋಪ, ನ್ನಾಯಿ. ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ—ಎನೆಂದರೆ ಈ ಹೇಪರನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಚೇಬರ್ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸರಾಯಿತು ಎಂದು. ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಅಂತ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ರೂಲ್ 288ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯು ಚೇಬರ್ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಉಳಿದಂತಹ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳು, ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದು ಇದ್ದರಲ್ಲ ಆಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಈ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯು ಚೇಬರ್ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಹಕ್ಕು. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕೂಡ ಕನಿಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ರೂಲ್ 288ರ ಪ್ರಕಾರ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಬ್‌ಜ್ಯೂಡೀಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ತಂದಿರುವಾಗ ನಾವು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಸಬ್‌ಜ್ಯೂಡೀಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. The Chair has committed a breach of privilege of this House. My point of order is that the Chair has acted against the privilege of this House. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—There is no merit in the point of order raised by Sri Nanje Gowda.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಅರಬಾವಿ).—ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ದೇಶ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವಾಗ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸಲಹೆಮಾಡಲು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತು ಈ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಯಾವುದೋ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ತಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಸಬ್‌ಜ್ಯೂಡೀಸ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅನೇಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಇದು ಸಬ್‌ಜ್ಯೂಡೀಸ್

ಅಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್-ರವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಇದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟು ದೂರ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್-ರವರೇ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾನು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಇದ್ದಾರೆ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಯಾವುದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೇ ಹೊರತು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದೇನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಒಂದು ಸಂತೋಷ ಅನ್ವಿತಕ್ಕೆ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಳೆ ಹೋಗಿ ಬೆಳೆ ಹೋಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವಾಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವಾಗಲಿ ಅವರಾಗಲಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹುಚ್ಚುಮುಂಡೇಗೊಂಡರಾ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೇಕೋ ಹೋಗಿತ್ತೀರಿ ಅಂತ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (ನಗು); ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ,

Sri B. P. GANGADHAR.—Now the position is very clear. A particular Notification has been issued by Government and that particular Notification has been stayed by a competent High Court. All these facts are admitted. As I have already submitted, in the eye of law there is no such Notification issued even though it may be there on printed paper. In the eye of law there is no such Notification issued. If there is no Notification issued, it cannot be placed on the table of the House. In spite of that if the Government do not have the vision that such a Notification cannot be placed on the Table of the House, and if they place the Notification on the Table of the House it will amount to contempt of the High Court by the Government and the House will be liable for it. So even now I request the Government to be wise enough to see that the laying of the Notification here is withdrawn.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ಈಗ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಲೇಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಅಪೋಸಿಷನ್ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್-ರವರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅದಮೆಂಟಾಗಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ರೂಲ್ 116 ಹಾಗೂ 117ರ ಪ್ರಕಾರ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟರೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. 117ರ ಪ್ರಕಾರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಪಾರಿಮೆಂಟರ ಮಿನ್ಸ್ಟರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅಬ್ಸಕ್ಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಹೇಳಿದೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಈ ಸೆಷನ್-ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸೆಷನ್-ನಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು. ಏಕೆ ಅತುರ ಅತುರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಆರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಹೌಸನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡಿ ಲೇಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಅಪೋಸಿಷನ್ ಮತ್ತು ಲೇಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಹೌಸ್ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ತಾವು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಜಾಯಿಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್, ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಬಿಡಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲೀಯೆನ್ ಪಾಟೀಲ್-ರವರೇ ಪಾರಿಮೆಂಟರ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು, ಅದು ಬಿಟ್ಟು ನಾನೇನೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅಶ್ವರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಂಡವಾಳ ಏನೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್)

4-00 P.M.

ಇದ್ದೇ ಇದ್ದರೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನೂಲಿ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಶ್ವರ ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಯಾರು ಬೇಗ ಸುತ್ತಿ ಬರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಇನಾಮನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಮಗ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದನಂತೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದನಂತೆ. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಕಾಲ ಅಡ್ವರ್ನ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಂತರ ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಲೇಂಜ್ ಪಾಟೀಲರು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri S. S. SHETAR.—I rise on a point of order, Sir. The High Court has directed the Government not to implement the notification that is attempted to be placed on the Table of the House. Government is attempting to place this notification on the table of the House at its own risk. I learn that some amendment has already been moved by the hon. Member Sri Nagappa. The moment this House has come to know that the High Court has issued a stay order in respect of this notification, its operation, even though it is placed on the Table of the House, might be stayed by the Speaker also to respect the sentiments of the High Court.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗರಾದರೂ ಇದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಹುಟ ಮಾಡಿ ಸಭೆ ಮುಂದೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟೀ ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನ್ಯಾಯರಹಿತವಾದ, ಕೆಲಸವಾಗುವುದರಿಂದ ಅನ್‌ಕಾನಸ್ಪಿಟಿಯುಷನ್ ಆಗುವುದರಿಂದ ನಾವು ಬೇರೆ ಕ್ರಮ ಕೈದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನಾದರೂ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸರಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತರಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಿರುವ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರಿರುವುದರಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದರೆ ಮಾಡೋಣ. 30 ದಿವಸಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರಕಾರವನ್ನು ಕನ್‌ಸರ್ನ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಟೈಂ ನಿಗದಿಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—I rise on a point of order under rule 71, Sir. The rule says :

“If a motion for leave to introduce a Bill is opposed, the Speaker, after permitting, if he thinks fit, a brief explanatory statement from the member who moves and from the member who opposes the motion may, without further debate, put the question :

Provided that where a motion is opposed on the ground that the Bill initiates legislation outside the legislative competence of the Assembly, the Speaker may permit a full discussion thereon.”

Rules 116, 117 and 228 have been sufficiently debated by Hon'ble Members on this side. Now, the matter is *sub-judice* and when the Hon'ble Member Sri Siddaveerappa was on a point of order, the Hon'ble Minister tried to introduce that Bill. The question whether that is proper, has to be decided. When a member of the House is standing on a point of order, no other member can stand and try to hustle through the proceedings. My submission is that, under the various rules which have been pointed out by the members on this side, the matter is sub-judice and it has been stayed by the High Court. So, even the laying of the notification on the table of this House can be opposed at the initial stage and we are opposing it now, because this Assembly is not competent to take further action such as allowing amendments, discussion thereon, etc. This is a matter which cannot be laid on the Table of the House. According to me, there has not been any laying of the notification on the Table of the House, because when the members on this side were standing on points of order, how could the Hon'ble Minister lay it on the Table of the House? The matter involved is a very delicate matter and so the Advocate-General must be called here and his advice sought on this matter. After that, the ruling may be given.

†Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, I have one submission to make. It was stated that the Treasury Benches, particularly the Hon'ble Minister who placed this Notification on the Table of the House has just done his duty and it has got to be done according to the Rules of Procedure or the Constitution. I would like to bring to your kind notice that as far as Section 116 is concerned, it does not say that even if some Notification has been made earlier it should be placed on the Table only in this manner. They have the right to place it on the Table and it is usual that you may have the right to allow them to place it on the Table. Now since there is a stay order by the High Court on the Notification, it is not proper on the part of the Treasury Benches or the Minister to place it on the Table of the House, and it is not proper on the part of the Chair to allow him to place it on the Table. I submit that it should not be taken to this length to force the Chair to take some action which the Chair may not like. I request you therefore to accept the suggestion made by the Hon'ble the Leader of the Opposition in this regard.

† ಶ್ರೀ ಎಲ್. ರೈ ಪಾಟೀಲ್.—ಉದ್ಯೋಗ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಏನು ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಡರ್, ಮತ್ತು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸುತ್ತದೆ, ಅವನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯ ಗವಾಸಕ್ಕೆ ತರುವುದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚೇಂಬರ್ ಮೇಲೆ ಇಡಬೇಕಾದಂಥ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಾವುದೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲರುವುದೇ ಸರಿಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಬೇರೆ. ಈಗ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಅನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಸರಸನೆ ಓದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಹೋದರು ಎನ್ನುವಂಥ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲವು

(ಶ್ರೀ ಎಲೆರೆಂಡ್ರ ಪಾಟೀಲರ್)

ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಇದೇಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವಂಥದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪರಿಷತ್ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತರಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂಥದ್ದರ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಶ್ಯ ಬಂದರೆ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ನಾನೂ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಬರಲಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ, ಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಮುಂಚೆ ಬರೆತಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ, ನಾನೂ ಬರುತ್ತೇನೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಬರಲಿ ಎಂದು ಈಗತಾನೆ ಸಭಾನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲ ಇಟ್ಟುಮೇಲೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ವಾದ. ಇದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ ಹೊರತು, ಆ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗರೇ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಭೆಯ ಮುಂಚೆ ಇರುವುದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ತಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡಿಸಲು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾದ ವಿಚಾರವಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾದ, ನ್ಯಾಯ ಬಾಹಿರವಾದ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಷ್ಟೇ ತ್ತು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವುದೇ ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡನೆಗೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಭಾಗಿಗಳಲ್ಲ. ಇದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಾದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಇಷ್ಟೇ ತ್ತು ನಾವು ನಿರ್ದವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ತನೆ ಏದೆ, ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರವಾದ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ಬಹಿಸ್‌ಸಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

(The members of the Opposition withdrew from the House)

PRESENTATION OF PETITIONS

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Now both members Sri S. S. Shettar and Sri Mallappa are absent. Next item.

ELECTION OF SPEAKER

Sri D. M. SIDDIAIAH.—Sir, I move :

“That Sri S. D. Kothavale be elected as Speaker of the Legislative Assembly.”

Sri A. R. BADRINARAYAN.—Sir, I second the motion.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will put it to Vote of the House. The question is :

“That Sri S. D. Kothavale be elected as Speaker of the Legislative Assembly.”

The motion was adopted.

Sri S. D. Kothavale is declared elected as Speaker of this House. I request the mover and seconder to lead the new Speaker to the Chair and I request all the members to stand till the Speaker occupies his seat.

Sri D. M. Siddaiah and Sri A. R. Badrinarayan led Sri S. D. Kothavale to the Chair. After shaking hands with the Hon'ble Deputy Speaker, Hon'ble Sri S. D. Kothavale occupied the Chair.

Mr. SPEAKER.—Before taking my seat I wish to thank very sincerely this august House for doing me the great honour of electing me to this Chair—the greatest honour this august House can ever confer on any member of this House.

FELICITATION TO THE SPEAKER

† ಶ್ರೀ ಎಸ್‌ವೇಂಪು ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಹೊಂದಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಹಾರ್ಡಿಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಮನೆಗೆ ಹೊಸಬರಲ್ಲ. ತಾವು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿಪ್ರಾನ ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯದು ವಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. 1907ರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು 1928ರಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಬಿ.ಎ. (ಪಿ.ಎಸ್ಸಿ) ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಿ. 1930ರಲ್ಲಿ ಎಲ್.ಎಲ್.ಬಿ. ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದು ತಾವು ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೀರಿ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ ಚಕ್ರೋದಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಚಕ್ರೋದಿ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೋಕರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಹೊಂ ಗಾರ್ಡ್ಸ್ ಕಮಾಂಡೆಂಟಾಗಿ ತಾವು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. 1952ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2-3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ತಾವು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 1957ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಚುನಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಈ ಮನೆಗೆ ತಾವು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. 1962ರಿಂದ 67ರ ವರೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಪಾರಪಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ 1967ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಾದನಂತರ ಮತ್ತೆ ತಾವು ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ತಾವು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ನುರಿತವರು ಆಗಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಅನುಭವವಳ್ಳವ ರಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೌರವ ತಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಈಗ ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಎಂತಹ ಸ್ಥಾನವೆಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಂಪನ್ಮುಖ್ಯ 6 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ದಿವಂಗತ ಮೈಕುಂಠ ಬಾಳೆಗಾ ಅವರು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಈ ಮನೆೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನು, ಈ ಕಡೆಯೇ ಇರಲಿ, ಆ ಕಡೆಯೇ ಇರಲಿ ಒಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಒಂದು ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕೂಲಿ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವೂ ಸಹ ಆ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರತ್ತೀರೆಂದು ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳದೆ, ತಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿಯೂ ತಮಗೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಾರ್ಡಿಸ್ ವ್ಯಾಕ್ತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ಹಿರಿಯರರು).—ಮಾನ್ಯ ನೂತನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈಗ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕೂಲಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ತಾವು ತುಂಬ ನುರಿತವರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಅಕ್ಕೌಂಟ್ಸ್ ಮೆಂಟರಿಗಳು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮೈಸೂರು ಆಸೆಂಬ್ಲಿ ಇಡೀ ಭೂತಪೂರ್ವದಲ್ಲೂ ಒಂದು ಘನತೆ, ಗೌರವ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಏನು ಈ ಮೈಸೂರು ಆಸೆಂಬ್ಲಿ ಒಂದು ಘನತೆ, ಗೌರವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿ ವಂತರು. ಈಗ ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ನಾನೂ ಸಹ ಹೊಸಬ. ಇದೇ ಜನರಲ್ ಎರಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದರೂ, ನನಗೆ ಒಂದು ಆವಿಷ್ಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್—ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನ್ನಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗೈಡೆನ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಿವಂಗತ ಬಾಳೆಗಾ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಜೈತನ್ಯ ಬಂತು. ಇನ್ನೂ ತುಂಬ ತಮ್ಮ ಗೈಡೆನ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಬಂದಿತವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ, ಘನತೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬಳ್ಳೆಗೆರೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾದುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಹಿ ಅಧಿಕೃತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಕಡೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವ ಇತ್ತು. 1932ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರ್ಶವಾದ ಸಭೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಆಗಲೂ ರಾಮರಾಜ್ಯ ವೆಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಂಥ ಫಿಲ್ಮರ್ ಬಾಯ್ ಪಟೇಲ್ ಮತ್ತು ಮೌಲಂಕರ್ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅದರ್ಶರಾಗಿ ಈ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದಂಥ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆ ಇದ್ದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ನವರು ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಫಿಲ್ಮರ್ ಬಾಯ್ ಪಟೇಲರ ಹಾಗೆ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಲೇಖನಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸ್ಥಾನ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗುವುದೆಂದು ನಮಗಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಾವು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದವರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರೂ ಪಕ್ಷಾಂತರರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದು ನತ್ಯಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗೆ ಇದೆ. ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಶ್ರೀ ಸಂಜಯ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾನೂನು ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೊತಾವಳಿಯವರಿಗೇ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ತಾವು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಗತಿಸಿದ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಏಕಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಲೂ, ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಸಾರಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದೂಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವರೂ ಸಹ ಉತ್ತಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವ ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಹೇಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ, ಹಾಗೆಯೇ, ತಾವು ಮಂಜುನಾಥರವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತರಬೇತು ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆ ಅದಾಗ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥರವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಾವು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಮನಸಾರೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿ, ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಐದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಭಗವಂತ ತಮಗೆ ಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ನೀವು ಒಬ್ಬ ಅದರ್ಶವಾದ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಅರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಸಭಾಪತಿಗಳಾಗಿ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಚುನಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರಿನಾರಾಯಣ್)

ಸೃಷ್ಟಿದ್ರೋಣ್ಯರ, ತಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ವಾಗಿ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪುನರವಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸೇವೆ ಬಹಳ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆ. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದು, ಸಭಾಪತಿಗಳಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಕೂಡ ತಮಗೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ, ಒಬ್ಬ ಸಭಾಪತಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀ ಕೊಠವಾರೆವರಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ದೃಶ್ಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಭಾಪತಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಭೆಯ ಪರಂಪರೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾಂತ್ಯದ್ದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾಗ ಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಗಾರವರು ಏನು ಒಂದು ಈ ಕುಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ನಮ್ರವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು, ತಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಬರೇಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೈದು ಸಭಾವದ ಮಾನವಿಯಂತೆ ಕೂಡ ಇತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ ನ್ಯಾಯ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಜವಾಬನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು, ಎಫೆಚನಾ ಶಕ್ತಿ ಬಹಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಮಾತು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಮಗೆ ವಿಶಾಲ ವಾದಂತಹ ಅನುಭವ ಇದೆ ಜ್ಞಾನ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ತಮಗೆ ಉದ್ದೇಶವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಬರಬಹುದು, ಬಂದಿವೆ, ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ ಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದಾಗ ಕೂಡ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸೌಮ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸಮಾಧಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಏನೆಯದಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವೇವರು ತಮಗೆ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕೋರಲಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಬವಿಷ್ಯ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ, ತಮ್ಮ ಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭಾಪತಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ದಿವಂಗತ ಬಾಳಗಾರವರು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನಮಗೆ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ತಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತೆ ಆಗಲಿ, ಭಗವಂತನು ಹಾಗೆ ತಮಗೆ ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri S. R. KANTHI (Hungund).—Mr. Speaker Sir, I rise to congratulate you heartily on your unanimous election as the Speaker of this august House. Sir, you will agree with me that you and I have been very close friends since the year 1952. I am sure, I have definite knowledge about your virtues and capacity as well as your defects. Today, I am happy that this House has unanimously elected you as the Speaker, because you have ample virtues to deserve this high post. Another speaker who spoke before me has laid stress that there are grave situations in this House where a lot of tact and patience is required. I have no doubt in my mind, that you have the necessary tact. But I request you that you must also have abundant patience and I am sure, in course of time, you will develop a high pitch of

patience. You were also a spokesman on behalf of the party in power. On many an occasion you have defended the Government with all your ability. Now that opportunity of defending the Government is gone and you have the larger and greater task before you of defending the rights and privileges of this august House. You have, at the same time, to see that no section of this House is favoured more than the other, or no individual is favoured more than the other. Sometimes even though you hold the balance between sections and sections, between this side and that side, the allegations are commonly made against the Speaker that he is partial to one side. This is a very common experience. Even the stalwart like late Mr. Baliga had to face such situations. Even when I was the Speaker, I too had to face many such situations, when the members charged me saying that I was partial or favourable to this side and unfavourable to the other side. Also, sometimes in the heat of emotions, members make all sorts of wild charges against the Speaker. At that time, what is required is tact and I think, you possess that, and you will be able to avoid the ugly situations that might arise. Then Sir, you have to carry the great traditions of not only late Mr. Baliga but of all those illustrious Speakers of the Mysore Legislative Assembly that preceded him. Just now, Mr. D. M. Siddaiah told you one or two instances where the illustrious Speakers adorned your Chair. You keep all that in your mind and at the same time I request you, when you look round the House, you look to your right side also. There has been a greatest handicap on this side because the Speakers are prone to look to the left and not to the right. Of course the situation is like that. So Sir, you look to the right and left and to all the sides so that whatever the right side has to say will be fully aired.

I congratulate once again on your unanimous election and on the bright opportunity that has been afforded to you to show that you are no less competent than the previous illustrious Speakers.

MAJOR P. F. D'MELLOW (Nominated).—Mr. Speaker, Sir, I rise merely to ensure that the voice on this side of the House is not entirely still and that this side also shares the happiness on your election. I congratulate you very sincerely on the high office to which you have been elected. It is not my intention to contradict what the Hon'ble speaker Mr. Kanthi has just now said. Of course, he is right. But it would not be out of place for me, representing as I do a very very minority voice to also plead in the words, if I may quote the Manual of Procedure of Westminster that while the Speaker holds the scales even, and while he has every right to expect from the minorities the support that he is entitled to, but nevertheless, it is the cardinal principle that protection of the minorities is one of the cardinal duties, if I may say so, and privilege, of the Speaker. I merely mention this so that the voice of the Opposition Benches representing a small minority voice is not entirely forgotten on this occasion when we are congratulating you. We certainly congratulate you and I am sure we shall expect from you and receive from you the same courtesy and kindness that has always been characteristic of this House during the days of your illustrious predecessor. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಈ ಮಹಾನಭಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆದುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಆನಂದದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ತಾವು ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರು, ವಯೋವೃದ್ಧರು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ದೈರಕ್ಯ ಅಗಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ವರಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಪಂಚಾಯತಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ನಂತರ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅನೇಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆದುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತು ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ತಾವು ಪಿ. ಎ. ಸಿ. ಥೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯಾದ ಪ್ರಕಾರ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಥೇರ್ಮನ್ ಅವರನ್ನು ಎಂದೂ ಕಂಡದ್ದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಪು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಖಂಡರಾದ ಫಿರೋಜ್ ಡಿ. ಎಂ. ನಿಧಯ್ಯನವರೂ ಕೂಡ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವೇಶ್ವರರ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನನಗಿಂತ ಕಿರಿಯವರಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರಿಗಿಂತ ಕಿರಿಯವರಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರಾದ ತಾವು ಫೇನರ್ ಆಫ್ ಥೇರ್ಮನ್ ಆಗಿ ಮೊದಲು ನೇಮಕವಾದಿರಿ. ಉದ್ದೇಶದ ವಾತಾವರಣ ಇದ್ದಾಗ ಮನೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತೀರೆಂದು ಉತ್ಕಟ ಅಭಿರಾಷ್ಟ್ರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಇತ್ತು. ಅವತ್ತಿನಿಂದಲೂ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಇದ್ದೆ, ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೀವು ಅಗುತ್ತೀರಿ ದಯಮಾಡಿ ಹಲ್ಲುಹಾಕಿಸಿರಿ ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆದ ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ನಾವು ಹೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬದ್ವಿನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು ನೀವು ಉದ್ದೇಶಗೊಳ್ಳದೆ ಶಾಂತಿರೀತಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂದು. ಎಲ್ಲಾ ಸಿಟ್ಟನ್ನೂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ನೀವು ಪೂರಾ ಸಿಟ್ಟು ಕಳೆದು ಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ವೀಕರ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದರೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಕಬುದ್ಧಿ, ಸಹಸ್ಮಾರು ಬುದ್ಧಿ ಇರಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಕೋಟಿ ಬುದ್ಧಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೂಲಾವಳಿ ಎನ್ನುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಎಂದು ಅತಿಶುಶ್ರುತೆ. ವಿಶೇಷತಃ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ರಿಟೈರ್ ಆದನಂತರ ಸ್ವೀಕರ ಆಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಕೂಲಾವಳಿಯವರು ನಿಮಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ದೇವರು ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಸುಖಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಈ ಸಭೆಯು ಒಂದು ಮಾದರಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಡಗಾವಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಮತ್ತು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನತೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಒಳ್ಳೆ ಸು ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೊಡನೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರೊಡನೆ ಬೆರಸು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಂಡು ಇಲ್ಲವು ವರೆಗೆ ಪಕ್ಷದ ಸೇವೆಯನ್ನೂ, ಜನರ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅವೇ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಅವಾರವಾದುದು. ಅನೇಕ ಸ್ವೀಕರ ಕೆಳಗೆ ಮುಂಬೈ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಅನುಭವ ಕೂಡಾ ತಮಗೆ ಇದೆ. ಆ ಅನುಭವದ ಪೂರ್ತಿಫಲ ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ

ಇದೆ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಆ ಕಡೆಯವರೇ ಇರಲಿ ಈ ಕಡೆಯವರೇ ಇರಲಿ, ಮೆಚಾರಿಟಿ ಅಥವಾ ಮೈನಾರಿಟಿ ಇರಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ರೀತಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕು ಭಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗೆ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷತಃ ನಮ್ಮ ಭಾಗವೆವರು. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಆನಂದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳವತಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ಅನೇಕಲ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಈ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರುವುದು ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿದಂತಹ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಅವರೂ ಸಹ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದವರೂ ಸಹ ಈಗಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಗೌರವವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಂದಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ತಾವೂ ಸಹ ಮೇಧಾವಿಗಳು. ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಎಂದು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇದೆ, ಚತುರತೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದಂತಹ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಅಹತ್‌ಗಳೆಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ, ಮತ್ತು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಂದಂಥ ಗೌರವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗಂಗಣ್ಣ (ಕಳ್ಳಂಬೆಳ್ಳ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಾವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಾವು ಭರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಾವು ಅಲಂಕರಿಸಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ತಾವು ತುಂಬಾ ಹಿರಿಯರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂಲವೈದ್ಯರೂ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಈ ಸಾರಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಮಾತನಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಅಂಥಾ ಅವಕಾಶಗಳು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದಂತಹ ಅವೇಶವಾದ, ಉತ್ತಮವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ತಾವು ಹೊಂದಿದ್ದೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ದೇವರು ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯ, ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಲಾಗಾಯಿತು ನಾನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮಿತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಇದೆ. ತಾವು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಪ್ರಾನ್ಸ್ ಆಫ್ ಜೇರ್ವುಸ್‌ಗೆ ನೇಮಕವಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು ತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚುನಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೂ ಸಹ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ ತಮಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಜಾಸ್ತಿ ಗರಾಟೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ, ರೇಗೆ ಬೇಡಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಕೊಂಡು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾರೆ. ತಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತ

(ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ)

ನಾಡುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಕ್ಲೇಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ತಂದಿದ್ದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿದ್ದೀರಿ. ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ಮತ್ತು ಬದರಿ ನಾರಾಯಣನು ತಮಗೂ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು (ಕೃಷ್ಣ ರಾಜನಗರ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ವಿಶ್ವಾಸಪುಳ್ಳಂಥಾ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಥಮಬಾರಿಗೆ ಈಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದು ನಾವು ಕೆಲವರು ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ವಿತ್ತರ ಪರವಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಸವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ (ವರ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮತನಾಡುವಾಗ ಈ ಸಭೆ ಅವರಿಂದ ಏನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅವರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಜನಗಳ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ರೂಢಿ. ಸಭಾಪತಿಗಳ ಸ್ಥಾನ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರ ಎತ್ತತಕ್ಕಂಥ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ, ಯಾವಾಗಲಿಗೇ ಆ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎತ್ತತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಅಂತರಿಕವಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಚ್ಚೆ ಮೋಷನ್‌ಗಳು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗುರಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಅದರಂತೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಸಂಪದಿಯ ನಡೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುಳ್ಳಂಥಾದ್ದು ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನ. ಅನೇಕವೇಳೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಂಥ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಏನೋ ಒಂದು ಮುಖವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ತಕ್ಷಣ ಬೆರೆ ಹೊಡೆದು ಕೂಡಿಸಿದರು, ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ಗುಣವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 'ವಜ್ರಾದಿವಿ ಕರ್ತೋರಾಣಿ ಮೃದೂನಿ ಕುಸುಮಾದವಿ', ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಅಶೋತರಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಇಕ್ಕಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅರಿತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೊಂದವರ, ಬಂದವರ ಅಬಲೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ವಿಚಾರಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ, ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಆಗ ಸರ್ಕಾರದ ಲಗಾಮನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಆ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸು

ವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಜನಗಳಿಂದ ಪೊಟ್ಟು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದವರು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರ, ನೊಂದವರ, ಬೆಂದವರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ತಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಟಕನೆ ಕ್ಲೋಜ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಸಭೆಯ ಹಾಗೂ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಜಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ತಮಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಹೆಸರು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜನತೆ ನೂರ್ಯವಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಜನತೆ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಜನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗೆ, ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಮುಂದೆ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮುಂದಿನ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ರ್ಯಾಂಕ್ ತರುಣರದು. ತರುಣರಾದ ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಜಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಕೇವಲ ಚಿಕ್ಕವರೂ ರಾಯರು ಅದ ಅವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆ, ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಜಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕದ ಬದಲೇಕಾಯಿ ಎಂದೆ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ನಮ್ಮ ತರುಣರಾದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮನಮುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನವರು ಈಗತಾನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಅವರನ್ನು ನೂಕಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಪೇಟೆಗೊಳಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ 3½ ವರ್ಷಗಳ ಇನ್‌ಎಚ್‌ಚೇಸ್ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ತೋಣರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜುನಾಥ ಅವರು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಶೀರ್ವಾದ ಹಾಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಗವಂತನು ತಮಗೆ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-00 P. M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೇ (ಬಂಟ್ವಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಇಂದು ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲಿಗೆ ತಾವು ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನಮಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಬಲೆಯರು ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಅಬಲೆಯರಲ್ಲ ಸಬಲೆಯರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೆಂಮಿಸಿಸ್ಟರು ಅಬಲೆಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಈಗ ಸಬಲೆಯರಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಅಬಲೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಬಲೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಈಚೆಗೆ ಹಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದರಿಂದಾಗಿ ತಾವು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನ್ನಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಬಲೆಯರಾದ ಹೆಂಗಸರಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಕಡೆ ಎದ್ದುಕೊಂಡರೆ

L.A.

28

(ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ರೈ)

ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇಂದು ಇಂತಹ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವರು ತಮಗೆ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಘನಕೆ ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ, ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅಪಾರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಅಪಾರವಾದ ಅನುಭವದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಇಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಾವು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನನಗಾದರೂ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇರತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ತಮಗೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಸಂಯಮದಿಂದ ನಾವು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಒಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನತೆಯ ಆದರ ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿಗಳು ತಮಗೆ ಬರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ. ತತ್ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೊಡನೆ ನಿಕಟ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ದಿನ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾದ ಜವಾಬುದಾರಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟವೋ ಏನೋ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಶೋಭೆ ಹಾಗೂ ಕಳೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವರಲ್ಲರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರ ಕಡೆಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಕೂಡ ಬರದಂತೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಯಾವತ್ತೂ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಾದ ಅಪಾದನೆಗಳು ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾವು ಪಕ್ಷಪಾತ ತೋರಿದರೂ ಆ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ನಾವೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಆ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ತಾವು ನಮಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಡಾರ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರೂ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷವು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷವು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಎರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಧೋರಣೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಜೀರೆ. ಆದರೆ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಾಗಲಿ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಸೂಕ್ತ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರಲ್ಲೂ ಸಂಸತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವನಾಗಿರುವ ನಾನು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅರ್ಹರೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಚ್ಯುತಿಯೂ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾದರೂ ಅವರ ಗೌರವಾಜಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಮನೋಭಾವನೆಗಳಿಗೂ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರ ಮನೋಭಾವನೆಗಳಿಗೂ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೂಡ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಆದಷ್ಟು ಒಮ್ಮತ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾ

ಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೂಪ ಕೊಡತಕ್ಕ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕರು ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತಾವು ಅನುಸರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿನಂತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಭ್ಯಾಸಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಠ್ಯೋದ್ದೇಶ. ತಮಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಜಾಣ್ಮೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅಸಮಂಜಸವಾದ ಕೆಲವು ಕಹಿ ಘಟನೆಗಳಾಗಿ ಅದು ಹೊರಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನೈಪುಣ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳ ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆ ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ವಿರೋಧ, ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಆದಳತ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಆದಳತ ಪಕ್ಷ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ, ಇವೆರಡು ಪಕ್ಷಗಳೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಇವರ ಮುಕ್ತಾಯ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ತಾವು ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರೂ ಸಹ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಭಗವಂತನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ.

MR. SPEAKER.—I am grateful to the hon'ble the Leader of the House, the Deputy Speaker, the Congress Party whip and the Minister for Parliamentary Affairs and other hon'ble members who have made very generous references to me and have also given certain guide lines for me. I am grateful to them all for that. I am aware that I am succeeding to the Chair adorned by the late lamented Sri Baliga who was a brilliant man. I do not claim that brilliance. But I assure you that I will follow the traditions laid down by him and also the Parliamentary traditions of the Mother of Parliament the House of Commons, for, we have borrowed our Constitution from them, though we have developed our own conventions here for the last 20 years.

One of the great British Parliamentarians has said: A person occupying the position of a Speaker need not be a superior or brilliant man. But, he must be a man with an human approach. I think, this view expressed by that great Parliamentarian is a source of encouragement to me. It shall be my endeavour to uphold the highest parliamentary traditions and also follow the guide lines indicated by the hon'ble members today in this regard.

I know very generous references have been made about me. I hardly deserve them but at the same time it gives me an idea that I enjoy a substantial esteem of the hon'ble members here. That heartens me and gives me courage to function here in the hope that whatever service that I will be rendering from this place will be welcomed by the hon'ble members here. I shall try my level best. Many qualities are necessary for the successful functioning of a Speaker. Some of them are indicated by hon'ble members who have spoken today. The best and most important quality in a Speaker is, as I see, for absolute independence and impartiality. The Speaker has got to be independent and has got to be very impartial. Many hon'ble members have made reference to that. I submit to this Hon'ble House that from now on,

(MR. SPEAKER)

I do not consider myself as a member of the Government nor as a member of opposition but a member of this august House and I shall function as such and uphold the highest traditions and privileges of every individual member of this House.

While the Speaker functions, he must be independent. There may be some mistakes made by members here and there. The view advocated on this side or the other side may not be correct. It is for the Speaker to take the best decision in accordance with the best parliamentary traditions so that the interest of the people is best served.

Hon'ble Members know that Legislative Assembly is a corporate unit and there are various groups and various sections forming part of this House with varying ideologies and varying opinions and views. But in spite of this diversity of views and ideologies, this House should function as a corporate unit for the welfare of the people. That corporate unit is symbolised by the position of the office of the Speaker. So, I have to bear that burden and display and exercise my function in such a manner that this corporate unit is utilised to serve the interest of the people first and last.

Here, as I said, there are parties and they are bound to be there in a democracy. But the parties have to function in a broad framework of the corporate unit of the House. They have to function harmoniously with the object of serving the people of the State. I must point out here that the course employed in this House for coming to a decision is debate and dialogues. Debates and dialogues should be carried on in a harmonious manner. There need not be mutual recriminations. They are not necessary, for they only create bitterness. I understand there must be lively debate and there must be sparkling debate. But all this should be done in an atmosphere of cordiality. If we have to advance the interest of the people, we have got to function in that manner for the development, benefit and welfare of the people.

I have already mentioned that from now onwards I cease to be a Congressman. I shall not, so long as I hold this office, participate in the deliberation of the Congress Party. Therefore, I need not reiterate that I shall be functioning with a sense of impartiality to all sides and all sections of the House and shall try to help all individual members as a friend. The Speaker, as many hon. members indicated, is not here to work as a school-master for the purpose of enforcing rules, but the approach has got to be friendly and sympathetic. I shall endeavour to discharge my duty in that spirit. I shall be a friend to every individual member. I shall help every individual member to the best of my ability. It shall be my function not only to preserve and protect the interest of the minorities, but also the rights and privileges of every individual member.

Some lady member said that they should be given special opportunity and so also some other hon'ble member expressed a similar view. I believe it shall be my duty to give opportunity to all without any distinction and while doing so, it shall be my endeavour to pay attention to the back benchers and to the lady members and to the new comers so that they may have their training in this House which will enable them to make their contribution to parliamentary democracy.

As we are all aware not only in this House but elsewhere parliamentary democracy is passing through difficult times. The job of a Speaker is not an easy one. We are seeing it here and elsewhere. I say it is a place of honour. It shall be my task as Speaker to guide the deliberations of this House in a spirit of cordiality and in a spirit of understanding and sympathy. Sometimes it so happens that the time at the disposal of the House is short and it is not possible more often than not to accommodate all members. All members are eager to express views and opinions and to put questions and supplementaries. Therefore, it becomes a hard job for the Speaker, to accommodate them all. But, sometimes when he is unable to accommodate all of them, probably members might think that the Speaker is indifferent to them. But I assure all the hon'ble members that I would not be indifferent to anybody. I shall try to utilise the time at the disposal of the House to the best possible advantage and as far as possible to give opportunities to all the hon'ble members to express their opinions.

Now a suggestion is made that there should be no occasion for expression of anger or irritation on my part. I welcome the suggestion and I can assure the Members that there would not be a single occasion so far as I am concerned when you will be able to say that the Speaker is irritated or doing something out of anger. That position will never occur. I expect the same thing from all members who want to participate in the proceedings of the House so that there is no irritation or anger or bitterness as a result of the speeches made here or views expressed here. I shall try my best to see that we work in an atmosphere of cordiality.

A suggestion is made by the hon'ble Minister for Parliamentary Affairs that there should be better understanding between the leaders of various sections and parties here. I have been thinking of that. I have always been thinking of that. In order to facilitate smooth work in the House and to see that the time of the House is properly utilised it is necessary that there should be complete understanding between the various parties and groups here. It shall be my endeavour to bring together the leaders of various parties and sections together as often as possible and to see that democracy functions here very well and the proceedings are conducted in the best way, in an atmosphere of cordiality and sympathetic understanding of each other's views.

I am sorry the members of the opposition parties are not here. I very much miss them. That cannot be helped. But let them know

(MR. SPEAKER)

that I am here to protect the interests of all and, particularly as suggested by the Minister for Parliamentary Affairs, the interests of the minorities. As a great parliamentarian has stated, it is for the minority to have its say and it is for the majority to rule. No democracy can succeed unless the minority is satisfied that its views have been heard and properly appreciated. But with that appreciation it is for the majority to take decision and try to accommodate their views to the extent possible. I shall be trying to achieve that objective and for that purpose I request all the hon'ble members to extend their co-operation in this mighty task. The task is a mighty one and therefore it calls for all round co-operation.

I thank you again for my unanimous election to this office and I hope that unanimity is a symbol of the genuine co-operation which will be a tower of strength to me in discharging my duties of the Speaker. Thank you.

Now there is still time.

HON'BLE MEMBERS.—We shall adjourn.

Mr. SPEAKER.—If that is the feeling I have no objection. There is still half an hour.

HON'BLE MEMBERS.—We shall adjourn.

Mr. SPEAKER.—Now the House will rise and meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Thirty Minutes past Five of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 6th September 1968.

V-31⁰⁰N 68

N 68-13-1-5

(B) 4855